

Sosyal Olmayan Demokrasi, Demokrasi Değildir

İçeriği Yazan: [Asim US](#) [1] Zaman: Cum, 26/11/2010 - 13:00

“İnsan özgür olarak doğar, oysa her yerden zincire vurulmuştur” diye söze başlar, 18. yüzyıl Fransız aydınlanmacılarından **Jean Jacques Rousseau**.

Bu sözün manası çok büyüktür, zira tam da liberalizm-sosyalizm çelişkisinin odak merkezine oturmaktadır anlatmak istediği. 1879 Fransız Devrimi’nde, yükselen burjuvazi yanına işçi sınıfını da alarak, aristokrasi ve monarşiyi alaşağı edip -Amerika’daki devrimden etkilenererek- Avrupa’da yeni bir dönem ve yönetim modeli başlattı. Daha sonradan jirondinler - jakobenler arası çekişmeler, darbeler, savaşlar, Napolyon dönemi, imparatorluk dönemi vb. derken aslında tüm bu hengamenin arasında, yeni bir tartışmanın su yüzüne çıkmasını sağladı: Emek - sermaye çelişkisi ve bu çelişkinin demokrasiye etkileri. Dolayısıyla bu yazıda, bu çelişki ile demokrasi arasındaki fonksiyonel ilişkiye değinilecektir.

Rousseau yazının başındaki sözle neyi anlatmaya çalışmaktadır sizce? Bana öyle geliyor ki burada Rousseau, insan ne kadar mükemmel bir sistem kurarsa kursun yahut ne kadar bağımsız görünürse görünsün, aslında her

yerinden mavi zincirlerle bağlanmış, demek istemektedir. Bu zincir, iktisatta *fırsat maliyeti* olarak geçer. Ancak genel anlamda bu zincirleri para, daha doğrusu gelir seviyesi olarak addedebiliriz.

Öyle ya, kanunen ne kadar özgür olursa olsun bir birey, dilediği zaman dilediği süre için yurtdışına çıkamaz. Çünkü hem devletlerin yasal mevzuatları, yurtdışı seyahatlere engeller getirmişlerdir, hem de eğer bu kişi söz konusu seyahat için yeterli kaynağı olmayan birisiyse, zaten çıkamayacaktır. Burada bireyin özgürlüğünden söz etmek de, imkansız hale gelmektedir.

Dolayısıyla şu motto, bize Rousseau'nun dediklerini özetlemektedir: *"Liberal bir demokraside, paran kadar özgürsündür."* - ki Rousseau bir liberal olmasına rağmen bu sözü söylemiştir-.

Bu sözden çıkartılacak ikinci anlam ise, bireyin bir kişi olarak bağımsız olamayacağı, gerek maddi gerek manevi açıdan çevresindeki insanlara bağlı olduğudur. Var olmanın dayanılmaz hafifliğinde, "hiç kimse bir ada değildir" ifadesini kullanmaktaydı, Milan Kundera.- ki bu doğrudur da-.

Evet insan bir ada değildir, o yüzden başkalarına Rousseau'nun zincir olarak nitelendirdiği organik bağlarla bağlıdır. Liberal aydınlanma hareketi, bireyi gerektiğinden fazla yücelterek ve adeta sınıfsız ve toplum olmadan da var olabilecek bir nesne haline getirmeye çalışarak, hata etmiş olabilir mi? Bu hususta modernite hareketini en fazla eleştiren filozoflardan iki tanesi, kuşkusuz Karl Marx ve Emile Durkheim'dır, ki fikirleri genelde sosyalistlere, solidaristlere ve faşistlere esin kaynağı olmuştur.

Karl Marx, toplumun birey olarak değil, sınıf olarak bölündüğünü ileri sürerken; Durkheim da yalnız kalan bireyin hem kendisine hem de topluma yabancılaşacağını ve bu yalnızlığını gidermek için çeşitli gruplara ya da cemaatlere üye olarak, benliğini orada eriteceğinden bahsetmekteydi.

İkisi de haklıydı. O halde liberal ütopya, insanlara cenneti vaat ederken aslında onları makyajlı bir cehennemin harlayan alevlerinin tam da ortasına atmaktadır. Tabi bu ifade sistemde istediğini elde edecek kadar varlıklı olmayan kimseler için geçerli.

O halde demokrasi bunun neresindedir, diye sormak elzem hale gelmektedir. Çünkü, eğer demokrasi seçilmiş kralların idare ettiği bir sistem değilse, insanların ekmeklerini kazanmak için tüm günlerini ve saatlerini feda etmemeleri lazım. Daha iyi şartlarda çalışabilsinler ki, kendi kendilerini yönetmeye ve bu yetkilerini devrettikleri vekilleri denetlemeye vakitleri ve takatleri kalsın.

Eğitim ve sağlık gibi iki önemli hususu sermayenin vicdanına bırakan liberal düşünce, kuşkusuz demokratik anlamda ilerleme yerine, bilakis demokrasiyi plütokratik bir sandık sistemine dönüştürmekten başkaca bir iş yapmamaktadır.

Sürekli olarak sendikal hakları geri alınan, esnek çalışma saatleri adı altında kaldıkları mesailerinin ücretini alamayan çalışanların, demokrasiye ayıracak

pek de vakit ve enerjileri kalmamaktadır. İşte liberal sistem, tüm bu antidemokratikliğine rağmen, kendisini demokratik bir sistemmiş gibi gösterebilmektedir; çünkü büyük sermaye sahipleri, bu çelişkilerin üzerini örtmek için gerek reklam, gerek akademik teoriler, gerek askeri harcamalar için ziyadesiyle para aktarmaktadırlar ve çoğunluğun gözünü boyayabilmektedirler.

Hülasa denilebilir ki, sosyal olmayan bir demokrasi, demokrasi değildir.

asim.us@politikadergisi.com

Yorumlar

- [Bilim/Kuramsal](#) [2]
- [Toplumsal](#) [3]

Kaynak URL (08/05/2024 - 14:49 tarihinde yazdırıldı):

<http://www.politikadergisi.com/makale/sosyal-olmayan-demokrasi-demokrasi-degildir>

Bağlantılar:

[1] <http://www.politikadergisi.com/pd-uye/asim-us>

[2] <http://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/bilimkuramsal>

[3] <http://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>